

PRZEDMOWA

Oddana do rąk czytelnika - druga historia szlacheckich rodów pióra Stanisława Orzełowskiego, jest cennym przekazem dziejów Rodu Jasińskich. Historię rodów szlacheckich południowego Podlasia otwiera wydana w roku 2003 „Historia Rodu Orze(y)łowskich 1750-2001” autorstwa Stanisława Orzełowskiego. Towarzyszyło jej motto: „Z pamięci bliskich utkana jest nasza tożsamość”. Należy ona do prac oddających z wielkim pietyzmem, szczegółowością i oddaniem złożone dzieje rodu w trudnych warunkach utraty niepodległości, Męczenników Podlaskich, dwóch wojen światowych, wielokrotnych okupacji, stałych dążeń Polaków do zrywów narodowych mających na celu odzyskanie niepodległości oraz utrzymanie narodowej, religijnej i gospodarczej tożsamości. Autor pierwszą Księgę poświęcił swoim rodzicom – Mariannie-Janinie z domu Jasińskiej i Franciszkowi Orzełowskiemu.

„Historia Rodu Jasińskich 1750-2005” jest opracowaniem Stanisława Orzełowskiego, który jest spowinowacony z rodem Jasińskich, stąd w obu pracach jest wiele podobieństw i analogii. Pracę opisującą Ród Jasińskich Autor poświęcił pamięci swojej matki – Marianny-Janiny z Jasińskich Orzełowskiej i jej bratu - Tadeuszowi Jasińskiemu.

Autor „Historii Rodu Jasińskich” - Stanisław Orzełowski, humanista hołdujący zasadzie wyznawanej przez Melchiora Wańkowicza, iż „Nie podam ręki nikomu, kto nie wie, jak jego prababka (nazywa się - E.K.P.) z domu”, podjął się gigantycznego procesu opisanie i przedstawienia rodu swej matki w przeświadczeniu, że: „...jest to mój ród, bliski memu sercu i powinien mieć swoje opisanie”. Podkreślić by należało, że Autorowi to przedsięwzięcie w pełni udało się zrealizować. Warto zauważyć, że obie pozycje są sobie bliskie, bowiem według podobnego układu powstała Księga Rodu Orze(y)łowskich. Obie prace są pionierskie w opisie drobnych rodów szlacheckich, tak się, bowiem złożyło, że niewiele rodów doczekało się w Polsce tak szczegółowych opracowań genealogicznych. Jeśli powstawały takie prace to poświęcone one były biografiami wybitnych postaci, które odegrały wielką rolę w służbie narodu, państwa lub kościoła. W pracach tych, historie drobnej szlachty traktowane są przyczynkarsko lub zdawkowo.

W obu historiach rodów opisanych przez Stanisława Orzełowskiego największą wartość posiadają tablice genealogiczne i biografie. Ciekawym kluczem w odnajdywaniu konkretnych przedstawicieli rodu jest zamieszczony tam podrozdział, zatytułowany: - jak odnaleźć siebie i swoich bliskich w książce. Ważną częścią pracy jest: - historyczne wprowadzenie do drzewa genealogicznego Rodu Jasińskich i podanie podstawowych danych o herbie Jasińskich „Topór”. Ciekawym uzupełnieniem jest także: - historia powiatu siedleckiego oraz opis parafii Zbuczyn. Sporo również informacji zawarł Autor o rusyfikacji w czasach zaboru oraz o tradycjach i obyczajach.

Książka – Historia Rodu Jasińskich jest skierowana przede wszystkim do rodziny Jasińskich i osób z nią wielopłaszczyznowo związanych, jak również dla tych, dla których tradycja i korzenie rodu wiele znaczą. Obie książki – Historia Rodu Jasińskich i Historia Rodu Orze(y)łowskich stanowią mogą wzór do podejmowania podobnych prac o innych rodach szlacheckich, nie tylko na Podlasiu.

Prof. dr hab. Edward Kospath-Pawłowski